

**Komisja Krajobrazu Kulturowego
Polskiego Towarzystwa Geograficznego**

Prace Komisji Krajobrazu Kulturowego PTG nr 10

Zarządzanie krajobrazem kulturowym

Cultural landscape management

Sosnowiec 2008

Rada Naukowa serii Prace Komisji Krajobrazu Kulturowego PTG:

Redaktor Naczelny Serii: Joanna Plit

Sekretarz Redakcji: Urszula Myga-Piątek

Członkowie Rady Naukowej:

Wiaczesław Andrejczuk, Andrzej T. Jankowski, Krystyna Pawłowska,
Maria Z. Pulinowa, Krzysztof H. Wojciechowski

Redaktorzy naukowci tomu: Urszula Myga-Piątek, Krystyna Pawłowska

Recenzenci tomu:

Wiaczesław Andrejczuk, Aleksander Böhm, Zuzanna Borcz,
Andrzej Czylok, Krystyna Dąbrowska-Budziło, Andrzej T. Jankowski,
Zbigniew Myczkowski, Urszula Myga-Piątek, Krystyna Pawłowska,
Elżbieta Pietrzyk-Sokulska, Joanna Plit, Maria Z. Pulinowa,
Alicja Szajnowska-Wysocka, Krzysztof H. Wojciechowski, Romuald Żmuda

Prace Komisji Krajobrazu Kulturowego PTG nr 10

Przygotowanie do druku: Patrycja DZIKOWSKA

Projekt okładki: Krystyna PAWŁOWSKA

Fotografie na stronach tytułowych rozdziałów: Urszula MYGA-PIĄTEK
Krystyna PAWŁOWSKA

Publikacja została dofinansowana przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Copyright ©2008 by Komisja Krajobrazu Kulturowego
Polskiego Towarzystwa Geograficznego
Wszelkie prawa zastrzeżone

Wydawca: Komisja Krajobrazu Kulturowego PTG
ul. Będzińska 60
41 – 200 Sosnowiec, Polska
ump@wnoz.us.edu.pl
www.get.wnoz.us.edu.pl/kkk.htm

ISSN: 1896-1460

ISBN: 978-83-61695-02-8

Printed by Jacek Skalmierski's Computer Laboratory, Gliwice

Zarządzanie krajobrazem kulturowym
Cultural landscape management

SPIS TREŚCI

Słowo wstępne.....	14
--------------------	----

Krajobrazy miejskie

Maria Agajew

DOKUMENTY PROGRAMUJĄCE ROZWÓJ MIASTA PIONKI A JEGO UWARUNKOWANIA KRAJOBRAZOWE <i>THE DOCUMENTS CONTAINING DEVELOPMENT PLANS FOR PIONKI TOWN AND THE EXISTING LANDSCAPE.....</i>	17
---	----

Wiesława Gadomska

WALORY KRAJOBRAZOWE RZEKI ŁYNY W OLSZTYNIE I ICH WYKORZYSTANIE W PLANOWANIU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO OBSZARÓW NADRZECZNYCH <i>LANDSCAPE VALUES OF THE ŁYNA RIVER IN OLSZTYN AND THEIR USE IN THE SPATIAL MANAGEMENT OF RIVERSIDE AREAS.....</i>	27
---	----

Mirosław Gajdak

WYBRANE PROBLEMY ZARZĄDZANIA KRAJOBRAZEM KULTUROWYM NA TLE PRZEMIAN FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNYCH UZDROWISKA KONSTANCIN – JEZIORNA <i>SELECTED PROBLEMS IN CULTURAL LANDSCAPE MANAGEMENT IN THE CONTEXT OF FUNCTIONAL AND SPATIAL TRANSFORMATIONS IN KONSTANCIN - JEZIORNA SPA.....</i>	35
--	----

Beata J. Gawryszewska

KONCEPCJA PROMENADY KRÓLEWSKIEJ W WARSZAWIE JAKO PRZYKŁAD ZAGOSPODAROWANIA KRAJOBRAZU CODZIENNEGO <i>IDEA OF WARSAW ROYAL PROMENADE AS AN EXAMPLE OF DAILY LANDSCAPE DEVELOPMENT.....</i>	43
---	----

Janina Gospodarek

JAŚMINOWIEC (<i>PHILADELPHUS CORONARIUS</i>) JAKO ELEMENT KRAJOBRAZU MAŁEGO MIASTA I „OAZA” DLA POŻYTECZNEJ ENTOMOFAUNY <i>WHITE SYRINGA (PHILADELPHUS CORONARIUS) AS AN ELEMENT OF SMALL TOWN LANDSCAPE AND AN "OASIS" FOR BENEFICIAL ENTOMOFAUNA.....</i>	53
--	----

Józef Hernik

POTRZEBA UWZGLĘDNIANIA WALORÓW KRAJOBRAZU KULTUROWEGO W ZARZĄDZANIU GMINĄ WIEJSKĄ <i>NEED FOR CONSIDERING CULTURAL LANDSCAPE VIRTUES IN RURAL COMMUNE MANAGEMENT.....</i>	61
---	----

Iwona Liżewska	
ZARZĄDZANIE KRAJOBRAZEM KULTUROWYM MAŁEGO MIASTA . PRZEOBRĄŻENIA URBANISTYCZNO-ARCHITEKTONICZNE MIASTA SZCZYTNO NA PRZESTRZENI XX WIEKU <i>THE MANAGEMENT OF THE SMALL TOWN'S LANDSCAPE. THE URBAN AND ARCHITECTURE CHANGES IN SZCZYTNO TOWN DURING THE TWENTIETH CENTURY.....</i>	69
Bożena Łukasik	
PRZEDOGRÓDKI NICZYJE – PROBLEM ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENI PUBLICZNO-PRYWATNEJ NA PRZYKŁADZIE OTOCZENIA LUKSUSOWYCH KAMIENIC W ZESPOLE ZABUDOWY MAXA JOHOWA <i>NOBODY'S FRONT GARDEN - PROBLEM THE ARRANGEMENTS OF PUBLIC & PRIVATE SPACE FOR EXAMPLE SURROUNDING LUXURIOUS A TENEMENTS IN THE MAX JOHOW AGGREGATE OF BUILDINGS.....</i>	78
Wojciech Mania	
WSPÓŁCZESNE TRANSFORMACJE I ZAGROŻENIA KRAJOBRAZÓW MAŁYCH MIAST <i>CONTEMPORARY TRANSFORMATIONS AND THREATS OF LANDSCAPES IN SMALL TOWNS.....</i>	87
Irena Niedźwiecka-Filipiak	
PRZEMIANY PRZESTRZENNE MAŁEGO MIASTA NA PRZYKŁADZIE PRUSIC <i>SPTIAL TRANSFORMATIONS OF A SMALL TOWN AS IN THE EXAMPLE OF PRUSIC.....</i>	96
Wojciech Oleński	
KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU KULTUROWEGO WARSZAWY - ANALIZA URBANISTYCZNA LOKALIZACJI BUDYNKÓW WYSOKOŚCIOWYCH I OCHRONA WIDOKOWA ZESPOŁU STAREGO MIASTA <i>PLANNING OF WARSAW CULTURAL LANDSCAPE – URBAN ANALYSIS OF HIGHRISE BUILDINGS LOCATION AND VIEW PROTECTION OF THE OLD TOWN.....</i>	104
Katarzyna Pluta	
ZIELONE OSIE MOKOTOWA NA OBSZARZE SKARPY WARSZAWSKIEJ - PLANOWANIE I ZARZĄDZANIE <i>GREEN AXES OF MOKOTOW DISTRICT ON THE AREA OF WARSAW ESCARPMENT - PLANNING AND MANAGING.....</i>	114
Marta Skiba	
ROZMYTE MIARY PERCEPCJI KRAJOBRAZU <i>FAZZY VALUATION OF LANDSCAPE PERCEPTION.....</i>	123

Mariusz Tuszyński	
PRZEKSZTAŁCENIA HISTORYCZNEJ STRUKTURY PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNEJ W CENTRACH MAŁYCH MIAST POMORZA ZACHODNIEGO W II POŁOWIE XX W. <i>THE 2ND HALF OF THE 20TH CENTURY TRANSFORMATIONS OF THE HISTORIC SPATIAL AND FUNCTIONAL STRUCTURE OF THE SMALL TOWN CENTERS IN WEST POMERANIA.....</i>	131
Hiroshi Yahagi	
THE HISTORICAL CITY KANAZAWA (IN JAPAN)'S CITYSCAPE POLICY FOCUSING ON THE PRESERVATION AND REUSE OF CLASS-B HISTORICAL BUILDINGS <i>POLITYKA OCHRONY I NOWEGO UŻYTKOWANIA ZABYTKOWYCH BUDYNKÓW KLASY B STOSOWANA W HISTORYCZNYM MIEŚCIE KANAZAWA W JAPONII.....</i>	139
Agata Zachariasz	
ZABYTKOWE OGRODY – PROBLEMY REWALORYZACJI, UTRZYMANIA I ZARZĄDZANIA W ŚWIETLE ZALECEŃ KARTY FLORENCKIEJ <i>HISTORIC GARDENS – PROBLEMS OF RESTORATION, MAINTENANCE AND MANAGEMENT IN ACCORDANCE WITH THE FLORENCE CHARTER.....</i>	150
Marek Zagroba	
HISTORYCZNE OŚRODKI MIEJSKIE WARMII I MAZUR JAKO TURYSTYCZNE ZAPLECZE FUNKCJONOWANIA LOKALNYCH SZLAKÓW KOMUNIKACYJNYCH – WODNYCH, KOLEJOWYCH I KOŁOWYCH <i>HISTORICAL TOWNS IN WARMIA AND MAZURY AS TOURIST BASE OF FUNCTIONAL LOCAL COMMUNICATIONS LANES – WATER, RAILWAY AND WHEELED.....</i>	162
Krajobrazy wiejskie i otwarte	
Zuzanna Borcz	
ROZWÓJ PRZESTRZENNY WSI O TRADYCJACH MIEJSKICH <i>THE SPATIAL DEVELOPMENT OF VILLAGES WITH URBAN TRADITIONS.....</i>	171
Renata Gubańska	
WSPÓŁCZESNY OBRAZ DOLNOŚLĄSKIEGO FOLWARKU <i>CURRENT PICTURE OF LOWER SILESIA GRANGE.....</i>	178
Janusz Gubański	
NIECZYNNE LINIE KOLEJOWE NA OBSZARACH O WYSOKICH WALORACH KRAJOBRAZOWYCH <i>CLOSED RAILWAY LINES ON AREAS OF HIGH LANDSCAPE VALUES....</i>	186

Katarzyna Hodor	
WALORY KRAJOBRAZOWO-KULTUROWE MIKROREGIONU ROWU KRZESZOWICKIEGO <i>THE LANDSCAPE AND CULTURE VALUES ON THE MIKROREGION OF THE KRZESZOWICKI THROUGH.....</i>	197
Hermann Klug	
USING THE LEITBILD APPROACH AND ECONOMIC MODELLING TO FACILITATE LANDSCAPE PLANNING IN THE PRE-ALPINE LAKE DISTRICT OF SALZBURG <i>ZASTOSOWANIE PODEJŚCIA LEITBILD I MODELOWANIA EKONOMICZNEGO W PLANOWANIU KRAJOBRAZOWYM PRE- ALPEJSKIEGO POJEZIERZA SALZBURSKIEGO.....</i>	208
Michał Kupiec, Anna Kiepas – Kokot	
STAN ZACHOWANIA I KONCEPCJA ZARZĄDZANIA PARKAMI PODWORSKIMI W GMINIE MYŚLIBÓRZ <i>EX-MANOR PARKS IN MYŚLIBÓRZ COMMUNE.....</i>	216
Paweł Pieńkowski, Beata Bosiacka, Marcin Witek	
ANALIZA ODDZIAŁYWAŃ ANTROPOGENICZNYCH NA OBSZARY SOLNISKOWE W DOLINIE PARSĘTY <i>ANALYSIS OF ANTHROPOGENIC INFLUENCES ON THE SALINE TERRITORIES WITHIN PARSĘTA VALLEY.....</i>	224
Joanna Plit	
ZARZĄDZANIE KRAJOBRAZEM DOLIN RZECZNYCH <i>MANAGING THE RIVER VALLEY LANDSCAPE.....</i>	230
Agnieszka Rydzewska	
CMENTARZE NIEKATOLICKIE WIELKOPOLSKI – KŁOPOTLIWA SPUŚCIZNA? <i>NON-CATHOLIC CEMETERIES OF WIELKOPOLSKA REGION – TROUBLESOME LEGACY?.....</i>	241
Urszula Szachowicz, Irena Niedźwiecka-Filipiak	
KRAJOBRAZ KULTUROWY WSI KRASIEJÓW ZE SPECYFICZNĄ FUNKCJĄ EKSPOZYCJI DINOZAUROW <i>THE CULTURAL LANDSCAPE OF KRASIEJÓW VILLAGE WITH ITS SPECIFIC FUNCTION OF DINOSAUR EXPOSITION.....</i>	248
Jarosław Szewczyk	
PRZEMIANY KRAJOBRAZU NA BIAŁOSTOCCZYŹNIE <i>LANDSCAPE CHANGES IN BIAŁYSTOK REGION.....</i>	256
Justyna Tarajko- Kowalska	
PROJEKTOWANIE KOLORU ZESPOŁÓW ARCHITEKTONICZNO- KRAJOBRAZOWYCH, JAKO INTEGRALNY SKŁADNIK ZARZĄDZANIA KRAJOBRAZEM KULTUROWYM WSI POLSKIEJ <i>COLOR PLANNING FOR ARCHITECTURAL - LANDSCAPE UNITS, AS INTEGRAL PART OF THE MANAGEMENT OF POLISH RURAL CULTURAL LANDSCAPE.....</i>	267

Bartłomiej Wyżga, Artur Radecki-Pawlik, Joanna Zawiejska DLACZEGO KONIECZNA JEST REWITALIZACJA RZEK KARPACKICH? <i>WHY IS RESTORATION OF CARPATHIAN RIVERS NECESSARY?.....</i>	275
---	-----

Krajobrazy chronione

Mariusz Antolak ZARZĄDZANIE ZASOBAMI KRAJOBRAZU KULTUROWEGO PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH NA PRZYKŁADZIE PARKU KRAJOBRAZOWEGO POJEZIERZA IŁAWSKIEGO <i>CULTURAL LANDSCAPE RESOURCES MANAGEMENT LANDSCAPE PARKS WITH THE USE OF AN EXAMPLE OF IŁAWA LAKELAND LANDSCAPE PARK.....</i>	285
Robert Barełkowski WYBRANE ELEMENTY CSSM – KOMPLEKSOWEGO SYSTEMU ZARZĄDZANIA PRZESTRZENIĄ W OCHRONIE KRAJOBRAZU KULTUROWEGO <i>SELECTED ELEMENTS OF CSSM – COMPLEX SYSTEM OF SPATIAL MANAGEMENT AND PROTECTION OF CULTURAL LANDSCAPE.....</i>	294
Maria Chojnacka ANALIZA PRZYCZYŃ DEGRADACJI WALORÓW OBSZARU CHRONIONEGO NA PRZYKŁADZIE LEDNICKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO <i>AN ANALYSIS OF CAUSES FOR THE DEGRADATION OF VALUE OF A PROTECTED AREA BASED ON THE LEDNICA LANDSCAPE PARK.....</i>	302
Wioletta Kałamucka PARKI KULTUROWE W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM <i>CULTURAL PARCS IN LUBLIN VIOVODESHIP.....</i>	310
Marta E. Lewin, Krzysztof Korzeń WILANOWSKI PARK KULTUROWY JAKO PRZYKŁAD OCHRONY I ZARZĄDZANIA KRAJOBRAZEM KULTUROWYM <i>WILANÓW CULTURAL PARK AS AN EXAMPLE OF CULTURAL LANDSCAPE PROTECTION AND MANAGEMENT.....</i>	319
Zbigniew Myczkowski PRZESŁANKI DO ZARZĄDZANIA KRAJOBRAZEM KULTUROWYM W OBSZARACH PRAWNIE CHRONIONYCH – MYŚLI RÓŻNE <i>ASSUMPTIONS FOR ADMINISTRATION OF CULTURAL LANDSCAPE IN AREAS BEING UNDER LEGAL PROTECTION – THE DIFFERENT IDEAS.....</i>	326

Urszula Myga-Piątek	
KRAJOBRAZY KULTUROWE WYŻYNY KRAKOWSKO-CZĘSTOCHOWSKIEJ. ROZWAŻANIA O PRZYRODZIE, HISTORII, WARTOŚCIACH I ZAGROŻENIACH <i>CULTURAL LANDSCAPES OF THE KRAKÓW-CZĘSTOCHOWA UPLAND. DISCUSSION ON NATURE, HISTORY, VALUES AND THREATS.....</i>	337
Elżbieta Raszeja	
BARIERY W ZARZĄDZANIU KRAJOBRAZEM KULTUROWYM NA OBSZARACH CHRONIONYCH WIELKOPOLSKI <i>BARRIERS TO CULTURAL LANDSCAPE MANAGEMENT IN PROTECTED AREAS OF WIELKOPOLSKA REGION.....</i>	358
Barbara Wycichowska	
ZAWŁASZCZANIE CHRONIONEGO KRAJOBRAZU KULTUROWEGO PRZEZ SAMORZĄDY GMINNE. BILANS STRAT NA PRZYKŁADZIE PARKU KRAJOBRAZOWEGO WZNIESIEŃ ŁÓDZKICH <i>APPROPRIATING PROTECTED CULTURAL LANDSCAPE BY GMINA SELF-GOVERNMENTS AND ITS NEGATIVE EFFECTS-EXAMPLE OF THE WZNIESIENIA ŁÓDZKIE LANDSCAPE PARK.....</i>	368
Rewitalizacja krajobrazu	
Waldemar Cudny	
ROLA PRYWATNYCH INWESTORÓW W REWITALIZACJI TERENÓW POPRZEMYSŁOWYCH ŁODZI <i>ROLE OF THE PRIVATE INVESTORS IN REVITALISATION OF POSTINDUSTRIAL AREAS IN ŁÓDŹ.....</i>	379
Aleksandra Idziak, Krzysztof Herman	
MIĘDZY KOPALNIĄ A KRAJOBRAZEM. TRANSFORMACJE SZTUKI KRAJOBRAZU. INSTALACJE, RZEŹBA, PERFORMANCE JAKO FORMY REKULTYWACJI KRAJOBRAZÓW POSTINDUSTRIALNYCH <i>BETWEEN A MINE AND A LANDSCAPE. TRANSFORMATION THROUGH A LANDSCAPE ART. INSTALLATION, SCULPTURE, PERFORMANCE AS A TOOL FOR RECLAIMING POSTINDUSTRIAL LANDSCAPES.....</i>	386
Krzysztof M. Rostański	
KRAJOBRAZY ODZYSKIWANE GÓRNEGO ŚLĄSKA <i>RECOVERING LANDSCAPES OF UPPER SILESIA.....</i>	395
Andrzej Soczówka	
POCIĄGIEM DO ZAKOPANEGO, CZYLI KROK W STRONĘ POLITYKI ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU W TRANSPORCIE <i>TO ZAKOPANE BY TRAIN – THE STEP TOWARDS SUSTAINABLE DEVELOPMENT POLICY IN TRANSPORT.....</i>	408

Wiesław Sroczyński	
PERSPEKTYWY ZAGOSPODAROWANIA TZW. "BIAŁYCH MÓRZ" NA TERENACH PO BYŁYCH KRAKOWSKICH ZAKŁADACH SODOWYCH "SOLVAY" <i>PROSPECTS OF "BIAŁE MORZA" (THE "WHITE SEAS") MANAGEMENT ON THE AREA AFTER FORMER "SOLVAY" KRAKOW SODA WORKS.....</i>	423
Barbara Syposz-Łuczak	
REALIZACJA IDEI ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU POPRZEZ ADAPTACJĘ PODZIEMNYCH WYROBISK GÓRNICZYCH DLA CELÓW TURYSTYCZNYCH <i>REALIZATION OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT RULES BY ADAPTATION OF UNDERGROUND EXCAVATIONS FOR TOURIST PURPOSES.....</i>	431
Krajobrazy warowne i powojkowe	
Cezary Jastrzębski	
ZAINTERESOWANIE OBIEKTAMI OBRONNYMI W KRAJOBRAZIE KULTUROWYM OBSZARU WIDEŁ WISŁY I PILICY W DOBIE ROZBIOROWEJ <i>THE PREOCCUPATION OF DEFENSIVE OBJECTS IN A CULTURAL LANDSCAPE BETWEEN WISLA AND PILICA DURING THE SO-CALLED PARTITIONS.....</i>	439
Jacek Malikowski	
KRAJOBRAZ PO LIKWIDACJI GARNIZONU <i>THE LANDSCAPE AFTER GARRISON LIQUIDATION.....</i>	447
Zofia Mavar	
PROBLEMY REWALORYZACJI, ZAGOSPODAROWANIA I ZARZĄDZANIA POWOJSKOWYM KRAJOBRAZEM KULTUROWYM W CHORWACJI <i>ISSUES IN RESTORATION, PRESERVATION AND MANAGEMENT OF POST-MILITARY CULTURESCAPE IN CROATIA.....</i>	455
Katarzyna Pałubska	
PARK KULTUROWY TWIERDZA WARSZAWA JAKO ELEMENT SYSTEMU REKREACYJNEGO MIASTA <i>THE FORTRESS OF WARSAW CULTURAL PARK AS A COMPONENT OF THE CITY'S RECREATIONAL SYSTEM.....</i>	471
Łukasz Pardela	
NA STYKU AZJI I EUROPY – KRAJOBRAZ HISTORYCZNEGO PARKU NARODOWEGO PÓŁWYSPU GALLIPOLI W TURCJI <i>ON THE POINT OF CONTACT OF EUROPE AND ASIA – THE SCENERY OF THE GALLIPOLI PENINSULA HISTORICAL NATIONAL PARK IN TURKEY.....</i>	480

Anna Staniewska	
ZARZĄDZANIE ZABYTKOWYM KRAJOBRAZEM WAROWNYM – STUDIUM PRZYPADKU MANAGEMENT OF HISTORIC FORTIFIED LANDSCAPE – CASE STUDY.....	488
Agnieszka Wilkaniec	
OBIEKTY FORTYFIKACYJNE TWIERDZY POZNAŃ W KRAJOBRAZIE ROZRASTAJĄCEJ SIĘ AGLOMERACJI MIEJSKIEJ FORTIFICATION OBJECTS IN LANDSCAPE OF EXPANDING POZNAŃ CITY AGGLOMERTION.....	496
Edukacja i partycypacja społeczna	
Sebastian Bernat	
INICJATYWY PUBLICZNO-PRYWATNE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA KRAJOBRAZU DŹWIĘKOWEGO W POLSCE PUBLIC AND PRIVATE INITIATIVES IN SOUNDSCAPE MANAGEMENT IN POLAND.....	507
Aleksander Böhm	
MIĘDZY MANDATEM A PARTYCYPACJĄ SPOŁECZNĄ BETWEEN THE MANDATORY AND PUBLIC PARTICIPATION.....	515
Jędrzej Bukowski	
PEJZAŻ KULTUROWY W URBANISTYCE – UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA W PROCESIE DYCZYJNYM CULTURED LANDSCAPE IN URBANISM – PARTICIPATION OF THE PUBLIC IN DECISION MAKING PROCESSES.....	525
Małgorzata Cichoń	
POSTAWY PROEKOLOGICZNE SPOŁECZNOŚCI MAŁEGO MIASTA (MUROWANA GOŚLINA, WIELKOPOLSKA) THE PRO-ECOLOGICAL ATTITUDES OF A SMALL-TOWN COMMUNITY (MUROWANA GOŚLINA, WIELKOPOLSKA).....	533
Krystyna Dąbrowska-Budziło	
BADANIE OPINII PUBLICZNEJ W STUDIACH KRAJOBRAZOWYCH INVESTIGATION OF PUBLIC OPINION IN LANDSCAPE STUDY.....	543
Łukasz Gaweł	
ARCHITEKTONICZNE SZLAKI TURYSTYCZNE JAKO NARZĘDZIE KSZTAŁTOWANIA I OCHRONY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO ARCHITECTURAL TOURIST TRAILS AS AN INSTRUMENT OF SHAPING AND PROTECTING THE CULTURAL LANDSCAPE.....	552
Anna Górka	
ZARZĄDZANIE KRAJOBRAZEM W CZASACH KONSUMPCJI THE MANAGEMENT OF LANDSCAPE IN THE TIME OF CONSUMPTION.....	560

Małgorzata Hanzl	
PARTYCYPACJA SPOŁECZNA W PLANOWANIU PRZESTRZENNYM W EUROPEJSKIM PROGRAMIE WSPÓLNOTOWYM URBACT <i>PUBLIC PARTICIPATION IN URBAN PLANNING IN EUROPEAN COMMUNITY PROGRAMME URBACT</i>	567
Adam Hibszer	
KOMUNIKACJA SPOŁECZNA JAKO SPOSÓB PRZEZWYCIĘŻANIA KONFLIKTÓW SPOŁECZNYCH W PARKACH NARODOWYCH (WYBRANE PRZYKŁADY) <i>SOCIAL COMMUNICATION AS THE METHOD OF SOCIAL CONFLICTS PREVENTION IN NATIONAL PARKS (SELECTED EXAMPLES)</i>	579
Justyna Jaworek	
ROLA SPOŁECZEŃSTWA W OCHRONIE I ZARZĄDZANIU KRAJOBRAZEM NA PRZYKŁADZIE CAERLAVEROCK I LANGHOLM AND NEWCASTLETON HILLS W POŁUDNIOWEJ SZKOCJI <i>THE ROLE OF SOCIETY IN PROTECTING AND MANAGING LANDSCAPE ON THE EXAMPLE OF CAERLAVEROCK, LANGHOLM AND NEWCASTLETON HILLS IN SOUTHERN SCOTLAND</i>	592
Anna Komorowska	
KRAJOBRAZ KULTUROWY W PROGRAMACH EDUKACJI REGIONALNEJ <i>CULTURE LANDSCAPE WITHIN PROGRAMMES OF REGIONAL EDUCATION</i>	600
Jacek Konopacki	
WIZUALIZACJA JAKO NARZĘDZIE KOMUNIKACJI I ZARZĄDZANIA KRAJOBRAZEM <i>COMPUTER VISUALISATION AS TOOL FOR SOCIAL COMMUNICATION AND LANDSCAPE MANAGEMENT</i>	608
Krystyna Pawłowska	
IDEA I METODY PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ W ARCHITEKTURZE KRAJOBRAZU <i>THE IDEA AND METHODS OF PUBLIC PARTICIPATION IN LANDSCAPE ARCHITECTURE</i>	617
Małgorzata Pietrzak	
INTERNET JAKO NARZĘDZIE EDUKACJI PROEKOLOGICZNEJ <i>INTERNET AS INSTRUMENT OF PRO-ECOLOGICAL EDUCATION</i>	625
Błażej Płaczynta-Brudnik	
ROZWIĄZYWANIE KONFLIKTÓW W GRZE O PRZESTRZEŃ <i>SOLVING CONFLICTS IN THE GAME FOR SPACE</i>	639
Agnieszka Targońska	
KSZTAŁTOWANIE SPOŁECZNYCH POSTAW PROKRAJOBRAZOWYCH <i>SHAPING SOCIAL PRO-LANDSCAPE ATTITUDES</i>	648

SŁOWO WSTĘPNE

Krajobrazem kulturowym zajmują się specjaliści różnych dziedzin: geografowie koncentrują się na badaniach stanu, architekci krajobrazu na projektowaniu przekształceń, specjaliści planowania przestrzennego i administracji publicznej na zarządzaniu rozwojem. W obliczu narastających zniszczeń, przedstawiciele różnych dyscyplin solidarnie dążą do tworzenia skutecznych metod ochrony. Wartości krajobrazowe są dobrem publicznym i nie mogą być skutecznie chronione bez przyzwolenia ze strony społeczeństwa. Nie mogą być też racjonalnie kształtowane i pomnażane bez społecznego udziału. Losy krajobrazu, zależą zatem zarówno od wiedzy i umiejętności profesjonalistów jak i od sprawnego zarządzania i sprzyjających postaw społecznych.

Mimo starań specjalistów z różnych dziedzin, wielu zmian, które toczą się na naszych oczach nie jesteśmy w stanie zaakceptować, a wokół ochrony i kształtowania krajobrazu rozgrywa się wiele głośnych konfliktów społecznych. Dlaczego tak się dzieje? Co jest przyczyną konfliktów i klęsk? Czy zawodzi teoria czy praktyka, czy może brak koordynacji chaotycznie podejmowanych wysiłków? Jakim sposobem udaje się osiągać sukcesy, bo mimo wszystko one również zdarzają się w Polskiej rzeczywistości?

Według klasycznej definicji, zarządzanie to sztuka osiągania celów. Zarządzanie krajobrazem kulturowym nie jest wyodrębnioną dziedziną wiedzy, nie ma także oparcia w polskim systemie prawn-administracyjnym. Można jednak rozumieć, że zarządzanie krajobrazem to sposób przemyślanego, uporządkowanego, skutecznego działania prowadzący do celu, jakim jest zachowanie i pomnażanie wartości krajobrazu.

Przeczytanie tego tomu zapewne prowadzi do wniosku, że dobrej drogi jeszcze nie znamy, że podążamy do celu wieloma różnymi ścieżkami, niejednokrotnie błędząc, myląc się i marnując wysiłki. Prace zebrane pod tytułowym hasłem dają jednak dobre wyobrażenie o stanie rzeczy i wymownie świadczą o potrzebie interdyscyplinarnej refleksji nad skoordynowaniem działań z myślą o wspólnym celu. Pogłębienie specjalistycznej wiedzy w tym przypadku nie wystarczy.

Prace zawarte w tym tomie zgrupowane są w 6 działach. Dotyczą różnych typów krajobrazu kulturowego (*Krajobrazy miejskie, Krajobrazy wiejskie i otwarte, Krajobrazy warowne i powojkowe*), różnych działań, jakim się go poddaje (*Krajobrazy chronione, Rewitalizacja krajobrazu*) oraz społecznym aspektem tego zagadnienia (*Edukacja i partycypacja społeczna*). Autorzy wywodzą się z różnych uczelni i placówek praktycznego działania w Polsce, a także z Osaka City University w Japonii, University of Salzburg w Austrii oraz Ministerstwa Kultury Republiki Chorwacji.

Redaktorzy